

‘Εικονική περιήγηση στο Ναύπλιο. Πως ένας ψηφιακός χάρτης πόλης μπορεί να αποτελέσει ένα περιβάλλον για διαδραστική εκπαιδευτική χρήση’

Μια διδακτική πρόταση για αξιοποίηση του Δ.Π. στη Ν.Ε. Γλώσσα στηριγμένη στον ψηφιακό χάρτη <https://www.nafplio-tour.gr/el/map> από την ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή: αίθουσα διδασκαλίας με υπολογιστή, βιντεοπροβολέας και Διαδραστικός Πίνακας.

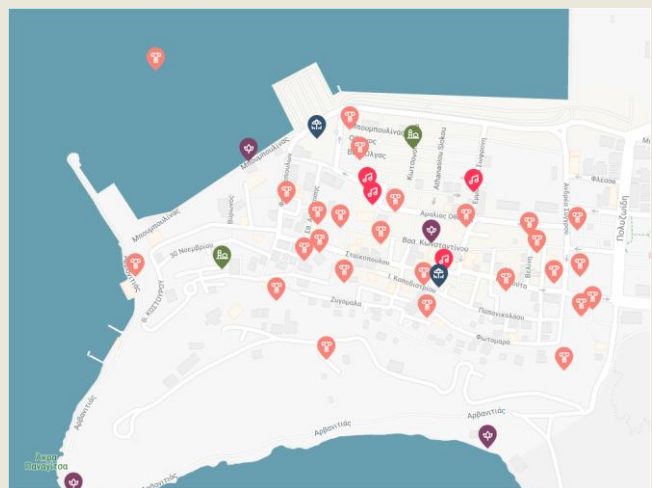
Τάξεις: Γυμνασίου-Α΄ Λυκείου

Διδακτικοί στόχοι

- Καλλιέργεια δεξιότητας περιγραφικής απόδοσης και παρουσίασης κτιρίων, μνημείων, περιοχών.
- Γλωσσική εξοικείωση με περιγραφικό λεξιλόγιο (ειδική ορολογία, κατάλληλα ρήματα, ακρίβεια έκφρασης)
- Εξοικείωση με περιγραφικά κειμενικά είδη.
- Γνωριμία με σημαντικά κτίρια και ιστορικούς τόπους, ώστε οι μαθητές και μαθήτριες να ανακαλύψουν μέσα από την εικονική περιήγηση την ιδιαίτερη αξία τους από πολιτιστικής, ιστορικής, αισθητικής άποψης.
- Σύνδεση κτιρίων και τόπων με την ιστορία του έθνους μας: οι προτεινόμενες δραστηριότητες βοηθούν τους/τις μαθητές/τριες να συνειδητοποιήσουν πως κάθε τόπος είναι άρρηκτα και ζωντανά δεμένος με την ιστορία του, που αποτελεί και κοινή ιστορία όλων των Νεοελλήνων.
- Αύξηση ενεργητικής και εποικοδομητικής συμμετοχής στο μάθημα.
- Επίγνωση της σπουδαιότητας της πόλης του Ναυπλίου ως τουριστικού προορισμού και τόπου εκπαιδευτικής επίσκεψης.
- Προετοιμασία στο πλαίσιο προγραμματισμένης εκπαιδευτικής εκδρομής.

Υλοποίηση

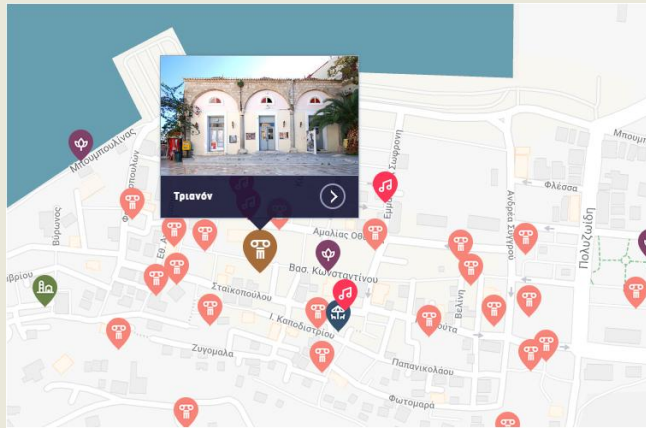
Α
Προβάλλεται στον Δ.Π. ο ψηφιακός χάρτης και επιλέγονται, με τη σειρά, σημεία ενδιαφέροντος που έχει εντοπίσει εκ των προτέρων ο/η εκπαιδευτικός (στο χρόνο προετοιμασίας), π.χ το Βουλευτικό, Πλατεία Καποδιστρίου, Τούρκικος Μεντρεσές, ναός Αγίου Γεωργίου, ναός Αγίας Σοφίας, Πλατεία Συντάγματος κ.α
Εναλλακτικά, η διαδικασία επιλογής σημείων του χάρτη μπορεί να είναι τυχαία, από τους ίδιους/τις ίδιες μαθητές/τριες.

Β

Για κάθε σημείο του χάρτη **ανοίγει η καρτέλα** με την εικόνα του και χωρίς να προβληθεί ακόμη η διαθέσιμη καρτέλα πληροφοριών, ο/η εκπ/κός απευθύνει ερωτήσεις* που να διεγείρουν το ενδιαφέρον των μαθητών/ριών σχετικά με το εικονιζόμενο αντικείμενο.

* Κατά τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ο/η εκπαιδευτικός για κάθε καρτέλα και το βαθμό δυσκολίας που αντιπροσωπεύει (ως προς τη συνθετότητα των πληροφοριών που περιέχει), απευθύνεται σε διαφορετικούς μαθητές ή ομάδες μαθητών μέσα στο τμήμα για να απαντούν στις ερωτήσεις.

Ενδεικτικές ερωτήσεις σε τυχαία επιλεγμένα σημεία ενδιαφέροντος

Περιγραφή ανδριάντα Καποδίστρια

- Ποιος είναι ο εικονιζόμενος; Σχολιάστε την εμφάνισή του.
- Από τι υλικό είναι φτιαγμένος ο ανδριάντας;
- Γιατί υπάρχει ο ανδριάντας και η πλατεία με το όνομά του;

Ακολουθεί το άνοιγμα της καρτέλας πληροφοριών, το οποίο εκτός από περιγραφικές λεπτομέρειες για τον ανδριάντα, περιέχει και περιγραφή προσωπικότητας-πορτρέτο για τον Ι.Καποδίστρια

Περιγραφή κτιρίου Βουλευτικού

- Για ποιο λόγο νομίζετε ότι χτίστηκε αρχικά το κτίριο; Με τι σας μοιάζει;
- Που οφείλει το όνομά του;
- Μπορείτε να το περιγράψετε με βάση την εξωτερική του εικόνα;

Ακολουθεί το άνοιγμα της καρτέλας πληροφοριών, το οποίο εκτός από περιγραφικές λεπτομέρειες για την αρχιτεκτονική του κτιρίου, περιέχει και πληροφορίες για την ιστορία του.

Περιγραφή ναού

- Πόσο παλιός νομίζετε ότι είναι ο ναός;
- Ποια τα εξωτερικά του χαρακτηριστικά;
- Πως περιμένετε να είναι η εσωτερική του διακόσμηση; (π.χ. εξίσου λιτή ή πιο πλούσια; για να δούμε)

Ακολουθεί το άνοιγμα της καρτέλας πληροφοριών, το οποίο εκτός από περιγραφικές λεπτομέρειες για την αρχιτεκτονική του ναού, περιέχει και πληροφορίες για τον εσωτερικό χώρο και διάκοσμο με αντιπροσωπευτικό ειδικό λεξιλόγιο για περιγραφή ναών εν γένει.

Γ

Όταν ο/η εκπ/κός ανοίγει την καρτέλα με τις πληροφορίες, ζητά από τους μαθητές να προσέξουν την προφορική παρουσίαση (ηχητικό αρχείο). Κατά τη διάρκεια της ακρόασης επισημαίνει (με το εργαλείο επισήμανσης) **λέξεις-κλειδιά** που θα βοηθήσουν στην ατομική προσπάθεια περιγραφής από τους μαθητές/τις μαθήτριες. Αφού γίνει, όπου και όσο είναι απαραίτητο, η **γλωσσική επεξεργασία***, ζητά από έναν μαθητή/μια μαθήτρια να παρουσιάσει στην ολομέλεια το εν λόγω θέμα (κτίριο-περιοχή-πλατεία-ανδριάντας) με έμφαση στις βασικότερες πληροφορίες (αυτές που επισημάνθηκαν).

Ψαρομαχαλάς

Ο λεγόμενος Ψαρομαχαλάς, δηλαδή η **συνοικία των ψαράδων**, είναι από τις πιο παλιές και **γραφικά** συνοικίες της πόλης και **εκτείνεται** στους **πρόποδες** της βορειοδυτικής Ακροναυπλίας, πάνω από την οδό Σταϊκοπούλου.

Αποτελούσε συνοικία ήδη από το τέλος της βυζαντινής περιόδου του Ναυπλίου, δηλαδή γύρω στις αρχές του 13ου αιώνα, και κατοικείτο κυρίως από Έλληνες εμπόρους και ψαράδες, στους οποίους οφείλει και την ονομασία του. Το εκκλησάκι της Αγίας Σοφίας θα πρέπει να ανήκει σε αυτή την εποχή.

Στα δύσκολα χρόνια της δεύτερης **Τουρκοκρατίας**, η συνοικία του Ψαρομαχαλά ήταν ίσως η μόνη **περιοχή εντός των τειχών της πόλης** όπου συνέχιζαν να κατοικούν **Έλληνες, κυρίως ψαράδες**, οι οποίοι αγκυροβολούσαν τις βάρκες τους στην αποβάθρα που βρισκόταν κάτω από τον προμαχώνα των Πέντε Αδελφών. Γι' αυτό και από το 1779 με 1780 η μόνη εκκλησία που επιτρεπόταν από τους Τούρκους να λειτουργεί μέσα στην πόλη ήταν η Αγία Σοφία.

Σήμερα ο Ψαρομαχαλάς αποτελεί ένα από τα πιο **γραφικά σημεία** της παλιάς πόλης του Ναυπλίου. **Ανεβαίνοντας** κανείς τις χαρακτηριστικές **δρομάσκαλες**, συναντά σπίτια διαφόρων εποχών, άλλα **ανακαινισμένα** και άλλα σε **ερείπια κατάσταση** ενώ από τον ψηλότερο δρόμο του μπορεί κανείς να δει τμήματα των τειχών της Ακροναυπλίας.

Στη σημερινή πλατεία του Ψαρομαχαλά, υπήρχε ένα πολύ σημαντικό νοσοκομείο προορισμένο για τους φτωχούς, το πρώτο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα, κληροδότημα του Φλωρεντινού Δούκα των Αθηνών Νέριου Ατσαγιόλι. Το νοσοκομείο είχε μακρινών λειτουργία, με μικρά διαλείμματα, από το 1394 έως και το τέλος της δεκαετίας του 1940, οπότε και κχερμάστηκε. Το μοναδικό ίχνος του σημαντικού αυτού νοσοκομείου αποτελεί το εκκλησάκι των Αγίων Αποστόλων, το οποίο είχε ανεγερθεί από τους Ενετούς και βρισκόταν αρκικά εντός του περιβάλλου του νοσοκομείου.

*Τι μπορεί να περιλαμβάνει η γλωσσική επεξεργασία:

- εργασία με **ειδικό λεξιλόγιο**

Στις καρτέλες που ανοίγονται εντοπίζονται λέξεις που αποτελούν ειδική ορολογία και ερμηνεύονται με αναζήτηση στο διαδίκτυο ή μέσα από τα συμφραζόμενα ή με άμεση απάντηση (χάρην οικονομίας χρόνου): π.χ τι είναι η 'λαξευτή τοιχοποιία', ο 'τούρκικος μεντρεσές', η 'αψίδα', ο 'τρούλος', το 'αέτωμα', η 'κτητορική επιγραφή', το 'κωδωνοστάσιο', το 'ξυλόγλυπτο τέμπλο', η 'τρίκλιτη βασιλική' κ.ο.κ. (Με τη γραφίδα οι όροι μπορούν να αναγράφονται πάνω στα αντίστοιχα σημεία των εικόνων στον Δ.Π).

- εργασία με **ρήματα**

Επισημαίνονται (με τα εργαλεία του Δ.Π) τα ρήματα που χρησιμοποιούνται συνήθως στον περιγραφικό λόγο π.χ. στεγάζεται, χτίστηκε, δεσπόζει, κατέχει, περικυκλώνεται, ορθώνεται, αποτελεί, είναι, βρίσκεται, συναντούμε, ανακαινίστηκε, εκτείνεται, παρουσιάζει, καταλαμβάνει, παριστάνεται κ.α.

Επίσης, μπορεί να γίνει επισήμανση του χρόνου, του προσώπου και της φωνής των ρημάτων: συνήθως π.χ. χρησιμοποιούμε α' πρόσωπο, πληθυντικού αρ., ενεργητικής φωνής (συναντάμε, αντικρύζουμε, βλέπουμε κ.α) ή χρησιμοποιούμε αόριστη ενεργητική έκφραση ('συναντά κανείς') ή προτιμάμε ρήματα σε παθητική σύνταξη (υψώνεται, στεγάζεται, εκτείνεται, διακοσμείται από, περιστοιχίζεται από ..)

- εργασία με **ονοματικά σύνολα και επίθετα**

Εντοπίζονται επίθετα και ονοματικά σύνολα που προσδιορίζουν τα περιγραφόμενα αντικείμενα-ουσιαστικά (ως προς την ιδιότητα, τη σημασία και το είδος).

Δ

- ✓ **επικοινωνιακή μάθηση,**
- ✓ **παιδαγωγική βάσει κειμενικών ειδών,**
- ✓ **παραγωγή γραπτού λόγου**

Στηριγμένοι οι μαθητές/τριες στη νέα γνώση που αποκτήθηκε μέσα από την προηγούμενη μαθησιακή διαδικασία για τη δόμηση περιγραφικού λόγου, αλλά και αξιοποιώντας τις υπάρχουσες γλωσσικές και γνωστικές δομές, θα προσπαθήσουν να συνθέσουν ένα δικό τους γραπτό περιγραφικό κείμενο.

Παράδειγμα γραπτής δραστηριότητας α' (σε ατομική ή συνεργατική βάση): ο/η εκπαιδευτικός προβάλλει την εικόνα μιας ιστορικής πλατείας, ενός ναού, ενός ανδριάντα γνωστού ήρωα ή ενός ιστορικού κτιρίου και προτείνει μια σειρά από λέξεις-κλειδιά που θα ενεργοποιήσουν τη φαντασία των μαθητών/τριών ώστε να συνθέσουν τη δική τους περιγραφή-παρουσίαση του προβαλλόμενου αντικείμενου – μνημείου για έναν τουριστικό οδηγό.

Παράδειγμα γραπτής δραστηριότητας β' (με Η/Υ για κάθε μαθητή ή ομάδα μαθητών, στο σχολικό εργαστήριο ή στο σπίτι): ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές και τις μαθήτριες να προσπαθήσουν να συμπληρώσουν ένα ημιτελές πρόγραμμα ξενάγησης στην πόλη του Ναυπλίου. Έχοντας ως πρότυπο ένα κείμενο ειδικά διασκευασμένο για το σκοπό αυτό ([Περιήγηση στο Ναύπλιο](#)), αλλά ακολουθώντας το προσωπικό τους ύφος, οι μαθητές/τριες καλούνται να συμπληρώσουν τα κενά με τις πληροφορίες που λείπουν συμβουλευόμενοι τον ψηφιακό χάρτη του Ναυπλίου (<https://www.nafplio-tour.gr/el/map>) ή τη λίστα σημείων ενδιαφέροντος (<https://www.nafplio-tour.gr/el/category>). Προαιρετικά, συνεχίζουν τη 2^η μέρα ξενάγησης αποκλειστικά με τις δικές τους προτάσεις.

Σημ.: Ιδανικά, η δραστηριότητα αυτή θα μπορούσε να αποτελέσει προετοιμασία για μια πραγματική εκπαιδευτική εκδρομή στο Ναύπλιο!

✓ **διαθεματικότητα**

Ο διαδρατικός χάρτης μπορεί να αξιοποιηθεί για διαθεματικές εργασίες μαζί με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως: ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΑΓΓΛΙΚΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ και ΓΑΛΛΙΚΑ. Το πλήθος των ιστορικών αναφορών στα διάφορα σημεία της πόλης αλλά και οι ξενόγλωσσες εκδοχές της ίδιας εφαρμογής μπορούν να αξιοποιηθούν διδακτικά μέσα από τον κατάλληλο διδακτικό σχεδιασμό.

